

*Suvestinė redakcija nuo 2009-07-26 iki 2016-06-30*

*Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [23-902](#), i. k. 107301MISAK000D1-57*

**LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS**

**Į S A K Y M A S  
DĖL BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO APLINKOSAUGINIŲ  
REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2007 m. sausio 25 d. Nr. D1-57  
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) 20 straipsnio 1 dalimi,  
t v i r t i n u Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aplinkosauginius reikalavimus (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

## PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro  
2007 m. sausio 25 d. įsakymu Nr. D1-57

## BIOLOGIŠKAI SKAIDŽIŲ ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMO APLINKOSAUGINIAI REIKALAVIMAI

### I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aplinkosauginiai reikalavimai (toliau – Reikalavimai) nustato biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo sąlygas, kompostuojamų atliekų rūšis, reikalavimus komposto kokybei ir naudojimui.

2. Asmenys, kompostuojantys biologiškai skaidžias atliekas, pagal galiojančius reikalavimus yra priskiriami atliekų tvarkytojams ir privalo laikytis atliekų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

3. Šie Reikalavimai netaikomi fiziniams asmenims, gaminantiems ir naudojančioms kompostą asmeninio ūkio tikslais.

### II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. Reikalavimuose vartojamos sąvokos:

4.1. **biologiškai skaidžios atliekos** – bet kokios atliekos, kurios gali skaidytis ar būti suskaidytos aerobiniu ar anaerobiniu būdu;

4.2. **kompostavimas** – atliekų tvarkymo būdas, kai dėl kompleksinio biologinio, biocheminio ir fizinio proceso, t. y. mikroorganizmų, dirvožemio gyvūnų ir jų išskiriamų fermentų poveikio, mineralizuojasi biologiškai skaidžios atliekos, išsiskiria biogeniniai elementai ir susidaro humusas.

### III. KOMPOSTAVIMO AIKŠTELIŲ ĮRENGIMO REIKALAVIMAI

5. Kompostavimo aikštelė biologiškai skaidžių atliekų kompostavimui turi būti įrengta taip, kad iš aplinkos į ją negalėtų patekti paviršinis ir požeminis (gruntinis) vanduo ir iš jos – į aplinką. Kompostavimo aikštelėje turi būti įrengtas hidroizoliacinis sluoksnis, užtikrinantis jos sandarumą visą aikštelės eksploatavimo laikotarpį.

6. Įrengiant aikšteles, turi būti atsižvelgiama į vyraujančią vėjų kryptį vietovėje, kad būtų minimalus triukšmas ir kvapų sklaidimo poveikis aplinkiniams gyventojams.

7. Planuojant įrengti ar rekonstruoti kompostavimo aikšteles, turi būti atliktos poveikio aplinkai vertinimo procedūros vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu (Žin., 1996, Nr. [82-1965](#); 2005, Nr. 84-3105).

8. Kompostavimo aikšteles įrengti draudžiama:

8.1. paviršinio vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje;

8.2. potvynio metu užliejamuose plotuose (žemiau aukščiausios potvynio (1 proc. tikimybės) lygio altitudės);

8.3. kitais teisės aktų numatytais atvejais.

9. Požeminio vandens vandenviečių (gręžinių vandeniui tiekti) apsaugos zonose ir juostose kompostavimo aikštelės įrengiamos laikantis Lietuvos higienos normos HN 44-2006 „Vandenviečių sanitarinių apsaugos zonų nustatymas ir priežiūra“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2006 m. liepos 17 d. įsakymu Nr. V-613 (Žin., 2006, Nr. [81-3217](#)), reikalavimų.

10. Atstumas nuo kompostavimo aikštelių iki vandens kapažo įrenginių (šachtinių, gręžtinių šulinių ir kt.), kuriems apsaugoti nėra nustatytų apsaugos juostų, turi būti ne mažesnis kaip 50 m požeminio vandens srauto kryptimi ir 25 m prieš srautą.

11. Kompostavimo aikštelėse susidarančios nuotekos (filtratas) turi būti surenkamos ir

panaudojamos komposto drėkinimui arba tvarkomos vadovaujantis nuotekų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

#### IV. REIKALAVIMAI ATLIEKŲ KOMPOSTAVIMUI

12. Kompostuoti galima šias nepavojingas atliekas:

12.1. maitinimo įstaigose susidaranti maisto ruošimo atliekas ir netinkamus maisto produktus;

12.2. atskirai surinktas arba atskirtas (išrūšiuotas) biologiškai skaidžias atliekas iš komunalinių atliekų;

12.3. sodų ir želdynų priežiūros biologiškai skaidžias („žaliasias“) atliekas;

12.4. natūralias nepavojingas žemės ūkio atliekas;

12.5. nepavojingas medienos apdorojimo atliekas;

12.6. gamybinės kilmės biologiškai skaidžias atliekas, išskyrus atliekas, nurodytas šių Reikalavimų 13 punkte;

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-419](#), 2009-07-20, Žin., 2009, Nr. 88-3777 (2009-07-25), i. k. 109301MISAK00D1-419

12.7. 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente 1774/2002, nustatančiame sveikatos taisyklės gyvūninės kilmės šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms (toliau – Reglamentas 1774/2002), nurodytas atliekas;

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-419](#), 2009-07-20, Žin., 2009, Nr. 88-3777 (2009-07-25), i. k. 109301MISAK00D1-419

12.8. I ir II kategorijos, A ir B klasės dumblą pagal aplinkos apsaugos normatyvinį dokumentą LAND 20-2005 „Nuotekų dumblo naudojimo tręšimui bei rekultivavimui reikalavimai“, patvirtintą aplinkos ministro 2001 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 349 (Žin., 2001, Nr. [61-2196](#); 2005, Nr. [142-5135](#)) (toliau – Normatyvinis dokumentas LAND 20-2005).

13. Kompostuoti draudžiama: pavojingas, infekuotas ir kitas medicininės atliekas, veterinarinių laboratorijų ir ligoninių atliekas, kritusius gyvūnus, fekalijas, želdinių, apdorotų cheminės apsaugos priemonėmis, liekanas. Be to, kompostuojamose atliekose neturi būti radioaktyviųjų medžiagų, toksinių medžiagų, stiklo, dervų, tepalų ir pan.

14. Šalutiniai gyvūniniai produktai turi būti kompostuojami pagal Reglamento 1774/2002 reikalavimus.

15. Maisto atliekos, kurių tvarkymo nereglementuoja Reglamentas 1774/2002, kompostavimo metu turi būti apdorojamos termiškai, temperatūrą išlaikant ne žemesnę kaip 70 °C, mažiausia išlaikymo trukmė – 1 val.

16. Dumblo kompostavimo proceso metu dumblo temperatūra turi būti išlaikoma ne žemesnė kaip 70 °C, išlaikant šią temperatūrą ne trumpiau kaip 1 savaitę.

#### V. KOMPOSTO KOKYBĖS RODIKLIAI

17. Kompostas laikomas paruoštu ir tinkamu naudojimui, kai:

17.1. pH – neutralios arba silpnai šarminės reakcijos (6,9–7,7);

17.2. sunkiųjų metalų kiekis komposte, pagamintame iš dumblo, neviršija kiekių, nustatytų II kategorijos nuotekų dumbliui;

17.3. mikrobiologiniai-parazitologiniai rodikliai komposte neviršija rodiklių, nustatytų Komisijos reglamente 208/2006, iš dalies keičiančiame Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1774/2002 VI ir VIII priedų, susijusių su mėšlo perdirbimo biologinių dujų įmonėse ir komposto gamybos įmonėse standartais ir reikalavimais, jei kompostui gaminti naudojami gyvūninės kilmės šalutiniai produktai;

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-419](#), 2009-07-20, Žin., 2009, Nr. 88-3777 (2009-07-25), i. k. 109301MISAK00D1-419

17.4. neturi neorganinių (stiklo, plastiko, metalo ir pan.) priemaišų.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-419](#), 2009-07-20, Žin., 2009, Nr. 88-3777 (2009-07-25), i. k. 109301MISAK00D1-419

18. Komposto tyrimai turi būti atliekami pabaigus kompostavimo procesą.

## **VI. KOMPOSTO NAUDOJIMO TRĘŠIMUI REIKALAVIMAI**

19. Asmenys, kompostuojantys biologiškai skaidžias atliekas, perduodami naudotojui (pateikdamas kompostą rinkai) kompostą, kuriam nesuteiktas ekologinis ženklas pagal 2001 m. rugpjūčio 28 d. Komisijos sprendimo 2001/688/EB, nustatančio ekologinius kriterijus, taikomus suteikiant dirvožemio savybes gerinančioms medžiagoms ir auginimo terpėms Bendrijos ekologinius ženklus reikalavimus, privalo išduoti pagaminto komposto kokybės pažymėjimą, kuriame būtų nurodyta: išduoto komposto kiekis, atliekų, iš kurių buvo pagamintas kompostas, rūšys, komposto gaminimo bei apdorojimo technologijos, sausųjų medžiagų kiekis, organinių medžiagų kiekis, pH, bendrojo azoto ir bendrojo fosforo kiekiai, taip pat turi būti pateiktos rekomendacijos komposto naudojimui (tręšimo normos ir kt.). Jeigu kompostui gaminti buvo naudojamas nuotekų dumblas, sertifikate turi būti nurodytos sunkiųjų metalų (Pb, Cd, Cr, Cu, Ni, Zn, Hg) koncentracijos (mg/kg sausųjų medžiagų).

20. Tręšimo kompostu norma turi būti tokia, kad sunkiųjų metalų kiekis numatomame per metus panaudoti komposte neviršytų didžiausio leidžiamo sunkiųjų metalų kiekio, kuris per metus gali patekti į dirvožemį, o sunkiųjų metalų koncentracijos dirvožemyje dėl tręšimo kompostu negali viršyti didžiausių leidžiamų koncentracijų, nustatytų Normatyviniame dokumente LAND 20-2005.

21. Per metus su kompostu į dirvą patenkančio (kartu su kitomis trąšomis) bendrojo azoto kiekis neturi viršyti 170 kg/ha, fosforo – 40 kg/ha arba fosforo (V) oksido ( $P_2O_5$ ) – 90 kg/ha.

*Punkto pakeitimai:*

Nr. [D1-419](#), 2009-07-20, Žin., 2009, Nr. 88-3777 (2009-07-25), i. k. 109301MISAK00D1-419

## **VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

22. Asmenys, pažeidę šiuos Reikalavimus, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus.

### **Pakeitimai:**

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-419](#), 2009-07-20, Žin., 2009, Nr. 88-3777 (2009-07-25), i. k. 109301MISAK00D1-419

Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. sausio 25 d. įsakymo Nr. D1-57 "Dėl Biologiškai skaidžių atliekų kompostavimo aplinkosauginių reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo